

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4152/2022
25.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Јовица Шошић, адвокат из ..., против туженог Института за ортопедско-хирушке болести „Бањица“, са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Јованка Зечевић Анђелковић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4424/21 од 14.04.2022. године, у седници већа одржаној дана 25.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 4424/21 од 14.04.2022. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужиље и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 1503/20 од 08.06.2021. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1503/20 од 08.06.2021. године, ставом првим и другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се поништи као незаконито решење туженог бр. .. од 20.02.2017. године и да се обавезе тужени да тужиљу врати на рад. Ставом трећим изреке, обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 125.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4424/21 од 14.04.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда тако што је поништено, као незаконито, решење туженог бр. .. од 20.02.2017. године и обавезан тужени да тужиљу врати на рад. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка тако што је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 246.500,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове поступка по жалби у износу од 33.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. и 441 Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23) - ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а повреда из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП на коју се ревизијом указује, по члану 407. став 1. ЗПП, не представља разлог због кога се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је код туженог засновала радни однос на одређено време уговорима о раду од 05.03.2014. године и од 26.05.2016. године, на пословима медицинске сестре у ..., а ради замене одсутног запосленог. Тужиља је била ангажована на одређено време на наведеним пословима медицинске сестре у ..., у континитету у периоду од 05.03.2014. године до 01.09.2016. године, након чега је закључила уговор о раду од 01.09.2016. године, којим је засновала радни однос на неодређено време, ради обављања послова медицинске сестре - ... у служби за Чланом 7. тог уговора о раду било је предвиђено да пробни рад траје шест месеци, с тим да за време трајања пробног рада послодавац и запослени могу да откажу овај уговор о раду са отказним роком од 5 дана, а чланом 8. је уговорено да ће за време пробног рада запослени обављати послове медицинске сестре-..., да ће праћење и оцењивање пробног рада вршити Комисија одређена од стране послодавца и да ако запослени за време пробног рада не покаже одговарајуће стручне и радне способности престаје му радни однос даном истека рока 28.02.2017. године. Одлуком туженог од 01.09.2016. године, формирана је Комисија за праћење пробног рада тужиље, у саставу др Дејан Маринковић, председник, Снежана Јеремић члан и Снежана Блашковић члан, којом је утврђен период праћења пробног рада тужиље за период од 01.09.2016. године до 28.02.2017. године и чланом 3. је предвиђено да је задатак комисије да прати рад запосленог на пословима медицинске сестре-..., његове стручне радне способности, квалитет и начин извршавања радних задатака и да је комисија дужна да директору Института достави извештај о праћењу пробног рада најкасније 7 радних дана пре истека трајања пробног рада. Оспореним решењем туженог од 20.02.2017. године, тужиљи је престао радни однос код туженог, јер за време пробног рада није показала одговарајуће радне и стручне способности, те је одређено да јој радни однос престаје даном истека рока одређеног уговором о раду. Према образложењу оспореног решења за време трајања пробног рада тужиља је минимално савладала начин рада у операционом блоку, али који није задовољавајући за самостално обављање радних задатака и није показала зрелост и колегијалност, што је утврђено из Извештаја комисије о пробном раду туженог од 24.01.2017. године. Из исказа саслушаних сведока утврђено је да су у посао ... тужиљу уводиле главна сестра Снежана Јеремић, и координаторке Кристина Зизоски и Светлана Ђурђевић, обучавањем у оперативним салама у оперативном блоку и организовањем едукације и састанака о пробном раду на којима је присуствовала тужиља и исте су пратиле и контролисале рад тужиље, након чега су закључиле да тужиља у току пробног рада није савладала основе послова ..., као што су стерилно навлачење рукавица и облачење мантила, поштовање услова асепсе

приликом гарнирања стола у сали, да није пратила едукације, да је давала нетачне информације колегама у сали и да је улазила у конфликте са колегиницама.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, позивајући се на одредбе члана 36. Закона о раду, одбио као неоснован тужбени захтев за поништај решења о престанку радног односа, оценивши да тужила за време пробног рада није показала одговарајуће стручне и радне способности, о чему је обавештена од стране свог претпостављеног, а на основу примедби главне сестре, координатора и Комисије формиране за праћење рада тужиле. Непоказивање стручног рада и неспособност за време трајања пробног рада спадају у отказне разлоге који морају бити утврђени на објективан и поуздан начин и то се обично препушта стручној комисији, на који начин је тужени, као послодавац и поступио, па како је током поступка несумњиво утврђено да је тужила неуредно и нетачно извршавала обавезе током уговореног пробног рада, првостепени суд је закључио да је наступио отказни разлог из члана 36 став 3 Закона о раду. У погледу датума завођења извештаја о пробном раду тужиле, првостепени суд сматра да се ради о очигледној грешци приликом завођења извештаја, с обзиром да се на истом налазе два печата туженог бр. .. од 24.01.2015. године и бр. .. од 06.03.2017. године, али да је извештај комисије предат туженом дана 24.01.2017. године, како је констатовано у отказном решењу, те су неосновани наводи тужиле да је прво донето решење о престанку радног односа тужиле дана 28.02.2017. године, а да је извештај комисије предат шест дана након тога, односно 06.03.2017. године.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду, оценивши да је оспорено решење незаконито јер је тужени у образложењу оспореног решења пропустио да наведе који су то су очекивани резултати рада које је тужила на пробном раду требало да оствари, као и разлоге којима се послодавац руководио код доношења решења о отказу, а који указују да тужила није задовољила на пробном раду и да није остварила очекиване резултате рада. Такође, супротно Одлуци о формирању комисије за праћење рада тужиле од 01.09.2016. године, рад тужиле био је испраћен само од стране главне медицинске сестре Снежане Јеремић, чије је мишљење о раду тужиле верификовано поменутих Извештајем комисије, чиме није испоштована интерна процедура туженог. Поред тога, Извештај комисије о пробном раду на којем се базира оспорено решење, је код туженог заведен под два печата и то бр. .. од 24.01.2015. године и бр. .. од 06.03.2017. године, из чега произлази да је да је Извештај донет много пре или тек након доношења оспореног решења о престанку радног односа, те се не може прихватити закључак првостепеног суда да је наведени Извештај предат директору туженог 24.01.2017. године и да се ради о очигледној грешци приликом завођења Извештаја.

По оцени Врховног суда, становиште другостепеног суда је засновано на погрешној примени материјалног права.

Могућност заснивања радног односа уз уговарања периода пробног рада и његово најдуже трајање, престанак радног односа пре истека периода пробног рада и престанак радног односа истеком уговореног периода пробног рада, регулисано је одредбом члана 36. Закона о раду ("Сл. гласник РС" бр.24/05, ... и 75/14). Наведеном законском одредбом прописано је да пробни рад може да траје најдуже шест месеци (став 2); да пре истека времена за који је уговорен пробни рад, послодавац или

запослени може да откаже уговор о раду са отказним роком који не може бити краћи од пет радних дана, а да је послодавац дужан да образложи отказ уговора о раду (став 3); да запосленом који за време пробног рада није показао одговарајуће радне и стручне способности престаје радни однос даном истека рока одређеног уговором о раду (став 4).

Према одредби члана 175. став 1. Закона о раду, радни однос престаје, између осталог, истеком рока за који је заснован (тачка 1) и отказом уговора о раду од стране послодавца или запосленог (тачка 4).

Наиме, Законом о раду предвиђена је могућност уговарања пробног рада за послове за које послодавац сматра да је неопходна претходна провера знања и способности. Уговорен пробни рад од шест месеци представља у суштини заснивање радног односа под одложним условима, уколико се покаже да запослени испуњава услове рада, остаје у радном односу, а колико не задовољи на пробном раду, губи радни однос, у ком случају је реч о престанку радног односа у смислу члана 175. тачка 1. Закона о раду.

У конкретном случају, тужилци је побиганим решењем престао радни однос по истеку рока од шест месеци, за који период је уговорен пробни рад закљученим уговором о раду од 01.09.2016. године, на основу Извештаја Комисије формиране за праћење рада тужилце која је оценила да тужилца није показала одговарајуће радне и стручне способности потребне за обављање послова медицинске сестре-... . Радне способности тужилце у току трајања пробног рада биле су предмет оцене од стране Комисије формиране за праћење рада тужилце, а на основу примедби главне сестре, која је била члан Комисије и кординатора које су тужилцу уводиле у посао медицинске сестре-..., обучавале у оперативним салама и организовале едукације и састанке поводом пробног рада. Утврђено је да је тужилца за време трајања пробног рада минимално савладала начин рада у операционом блоку, али који није задовољавајући за самостално обављање радних задатака и да није показала зрелост и колегијалност, а што је наведено и у образложењу решења о престанку радног односа.

Код наведеног, погрешан је закључак другостепеног суда да оспорено решење није образложено, при чему је послодавац у обавези да у решењу о престанку радног односа образложи своју одлуку, само у случају када му се уговор о раду отказује пре истека уговореног периода пробног рада, у ком случају је дужан и да му остави отказни рок који не може бити краћи од пет радних дана (члан 36. став 3. Закона о раду). Супротно томе, на основу члана 36. став 4. Закона о раду, запосленом за кога послодавац оцени да није показао одговарајуће радне и/или стручне способности, радни однос престаје истеком периода пробног рада, у ком случају послодавац није дужан да му оставља отказни рок, нити је у обавези да посебно образложе одлуку о престанку радног односа по овом основу.

Према изнетом, будући да је рад тужилце у периоду пробног рада испраћен од стране главне сестре и кординатора чије је мишљење о раду тужилце верификовано извештајем Комисије формиране да прати рад тужилце, која је је оценила да тужилца није задовољила на пробном раду, по оцени Врховног суда, испуњен је услов за престанак радног односа истеком рока уговореног трајања пробног рада, прописан одредбом члана 36. став 4. Закона о раду. Без значаја је чињеница да је Извештај

комисије о пробном раду на којем се базира оспорено решење, код туженог заведен под два печата са датумом 24.01.2015. године и 06.03.2017. године, имајући у виду да је реч о очигледној техничкој грешци, будући да из изведених доказа произлази да је извештај Комисије предат директору 24.01.2017. године.

Имајући у виду да је тужиљи законито престао радни однос, неоснован је њен захтев за реинтеграцију у смислу члана 191. став 1. Закона о раду.

Из изнетих разлога Врховни суд је, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић